

Wie betaalt de vaccinatieschade?

Het wordt steeds duidelijker dat de zogenaamde “vaccins” tegen Covid-19 nogal wat gezondheidsschade kunnen veroorzaken. En dat kan tot financiële problemen leiden, bijvoorbeeld omdat men arbeidsongeschikt raakt. Financiële problemen kunnen ook ontstaan als een dierbare als gevolg van de injectie(s) komt te overlijden. Bijvoorbeeld een echtgenoot die kostwinner was, overlijdt. Of een ouder die voor de kinderen zorgde. De achterblijvende kan dan voor flinke kosten komen te staan. Wat kunnen de slachtoffers van dit experimentele vaccin of hun nabestaanden doen? Welke wegen staan er voor hen open om hun schade te verhalen?

Ter vermindering van misverstanden; in deze bijdrage heb ik speciaal het oog op het Covid-19-vaccin (wat geen vaccin is in de gebruikelijke zin van het woord, zoals ik hierna zal uitleggen).

Mijn verhaal is dus niet geschikt om één op één te hanteren bij schade door andere vaccins.

De producent

We kennen in Nederland (en in de rest van Europa) de regel dat de fabrikant van een product aansprakelijk is als dat product onveilig of gebrekkig is en daardoor schade toebrengt aan een consument. Voor de aansprakelijkheid van de fabrikant is níét nodig dat hem een verwijt treft¹. Deze regeling geldt voor alle producten, dus ook voor fabrikanten van medicijnen. De op het eerste gezicht het meest voor de hand liggende partij die in aanmerking komt om de schade op te verhalen, is dan ook de fabrikant van het vaccin.

Het slachtoffer van vaccinatieschade zal moeten bewijzen

- i. dat het vaccin onveilig was,
- ii. dat hij letsel heeft opgelopen en
- iii. dat het letsel is veroorzaakt door dat vaccin.

Met name het laatste is in het algemeen gesproken niet eenvoudig. Vaak zal een rechter het advies vragen van deskundigen als hij hierover moet beslissen.

Autopsie

Als het slachtoffer is overleden, kan een autopsie wellicht helpen om het verband tussen de vaccinatie en het overlijden vast te stellen. Ik sprak diverse pathologen anatomen die dat onder vier ogen tegenover mij bevestigden.

De Duitse patholoog-anatoom Arne Burkhardt zegt het zelfs openlijk². Anders dan vaak wordt gezegd, hebben nabestaanden recht op inzage in een autopsierapport. Een autopsie is geen medische handeling en valt daarmee niet onder het medisch beroepsgeheim.

Geen beroep op de “state of the art” bij Covid-19-vaccins

De fabrikant heeft in het algemeen één mogelijk verweer. Hij gaat vrijuit als hij kan bewijzen dat zijn product ten tijde van de vervaardiging daarvan voldeed aan de eisen zoals die toen golden. We noemen dat het “state of the art”-verweer.

Nu is voor een geslaagd beroep op the state of the art vereist dat het voor de producent *onmogelijk* was het bestaan van het gebrek of de onveiligheid te ontdekken. Wordt bij het Covid-19-vaccin aan die laatste eis voldaan? Was het voor de producent ten tijde van de vervaardiging van het vaccin onmogelijk de onveiligheid van het vaccin te ontdekken? Algemeen bekend is en was dat het vaccin is gebaseerd op een nieuwe techniek die in korte tijd is ontwikkeld. Er worden niet, zoals gebruikelijk was, virale eiwitten geïnjecteerd die de immuniteit moeten creëren. Er wordt genetische informatie voor het virale eiwit geïnjecteerd waarna de lichaamseigen cellen zélf dat virale eiwit moeten gaan ontwikkelen. Deze techniek heeft als voordeel dat het vaccin zeer snel geproduceerd kan worden³. Het vaccin bevindt zich tot op heden nog in de onderzoeksfase. Dus per definitie is er nog onvoldoende bekend over de veiligheid van de tot nu toe toegediende injecties. Van al deze feiten (en van kritische publicaties) waren fabrikanten natuurlijk op de hoogte. In ieder geval behoorden ze daarvan op de hoogte te zijn. Dat brengt mij tot de conclusie: als straks het vaccin, officieel bewezen, schadelijk blijkt te zijn, zal het voor de fabrikant niet goed mogelijk zijn te betogen dat het voor hem onmogelijk was de onveiligheid van het vaccin te ontdekken. De fabrikant zal dus niet met succes een beroep kunnen doen op het “state of the art”-verweer.

Een hardnekkig misverstand

Heel vaak valt te beluisteren dat de fabrikanten van het vaccin hun aansprakelijkheid zouden hebben afgekocht en

dat zij dus door slachtoffers niet kunnen worden aangesproken. Dat is een hardnekkig misverstand. In werkelijkheid is met de fabrikanten afgesproken dat deze door de overheid worden gevrijwaard. Dat betekent niets anders dan dat de overheid de arts schadeloos stelt als deze verplicht is om een vaccinatieschade te vergoeden. De fabrikant wordt daardoor niet ontheven van zijn eventuele eigen aansprakelijkheid. Hij kan onverminderd aangesproken blijven worden. Maar als hij moet betalen, kan hij de rekening neerleggen bij de overheid (lees: de belastingbetaler).

Wat als de fabrikant niet kan worden achterhaald?

Het is natuurlijk goed denkbaar dat een slachtoffer niet meer weet welk vaccin hem is toegediend. Dat geldt zeker als er tussen het moment van toedienen en het optreden van de gezondheidsschade langere tijd is verstreken. Of het slachtoffer weet nog wel van welke fabrikant het vaccin was maar kan dat niet bewijzen. Of er zijn vaccins van twee verschillende merken toegediend en onduidelijk is welk vaccin de schade heeft teweeggebracht. Geen nood. Het Nederlandse recht bepaalt dat het slachtoffer in dat geval iedere producent die destijds een onveilig vaccin op de markt heeft gebracht, mag aanspreken. Vereist is alleen dat het slachtoffer bewijst dat de vaccins van de aangesproken

fabrikanten de schade hebben kunnen veroorzaken⁴. Het lijkt erop dat op dat punt geen grote problemen zijn te verwachten. Want alles wijst erop dat de meeste, zo niet alle Covid-19-vaccins gevaarlijk zijn. De aangesproken fabrikanten kunnen dan alleen aan aansprakelijkheid ontkomen als zij bewijzen dat het uitgesloten is dat het slachtoffer hun vaccin toegediend heeft gekregen.

Speciale termijnen

De speciale aansprakelijkheid van de fabrikant is beperkt tot de eerste tien jaar nadat hij het product in het verkeer heeft gebracht. Na die tien jaar herleeft het “gewone” aansprakelijkheidsrecht. Het verschil is daarbij dat de benadeelde dan wél moet bewijzen dat de fabrikant schuld heeft aan de onveiligheid. Zou het moeilijk zijn dat te bewijzen, wanneer we in aanmerking nemen dat er nu al een overvloed aan literatuur is waarin wordt gewezen op de gevaren van het vaccin?

Verder verjaart de vordering op de fabrikant drie jaar nadat – kort gezegd – de consument begreep dat zijn gezondheidsschade aan het vaccin is te wijten.

De arts

De andere partij bij wie het slachtoffer kan aankloppen, is de arts die de prik zelf heeft gezet of onder wiens

verantwoordelijkheid de injectie is gegeven. Het toedienen van een injectie is een medische handeling. Daarop is de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (een onderdeel van het Burgerlijk Wetboek) van toepassing. Dit brengt mee dat de arts de patiënt moet inlichten over de voor- en nadelen van het vaccin. Op basis van die informatie moet de patiënt in staat zijn al dan niet toestemming (consent) voor de injectie te geven⁵. We spreken dan van een “informed consent”.

Het is mij bekend dat artsen voorafgaand aan het toedienen van een vaccin veelal níét wijzen op de mogelijke bijwerkingen. Doen zich dan naderhand klachten voor die tot schade leiden, dan zou de arts per definitie dus aansprakelijk moeten zijn.

Daarnaast ligt het voor de hand dat de arts de patiënt vertelt dat het vaccin zich nog in een experimentele fase bevindt. Ook dát gebeurt bij mijn weten maar heel weinig. Voor een afgewogen besluitvorming lijkt deze kennis van wezenlijk belang. Wie zou dat niet willen weten? Alleen al het achterwege laten van die informatie is naar mijn oordeel dan ook voldoende om te concluderen dat de arts niet heeft voldaan aan zijn informatieplicht. En dat maakt hem aansprakelijk. Hierbij merk ik op dat het de arts is die moet bewijzen dat hij de nodige informatie heeft verstrekt.

De arts kan verder alleen aan aansprakelijkheid ontkomen wanneer hij bewijst dat de patiënt, wanneer de arts hem correct geïnformeerd zou hebben, de vaccinatie toch zou hebben genomen. Dat bewijs zal veelal moeilijk te leveren zijn.

Het bovenstaande is niet anders wanneer de injectie niet is gegeven door een huisarts maar door de GGD. Ook daar is een arts ervoor verantwoordelijk dat de patiënt de juiste informatie ontvangt op basis waarvan deze zijn beslissing, zich al dan niet te laten prikken, kan nemen. De Code van Neurenberg eist een uitdrukkelijke toestemming wanneer de betrokkene meedoet aan een medisch experiment. Ik heb niet de indruk dat de mensen die worden gevaccineerd, toestemming geven voor hun deelname aan het onderzoek. Ook dit zal kunnen bijdragen aan de aansprakelijkheid van de arts.

Conclusie

In geval van schade door een Covid-19-vaccinatie zijn er goede mogelijkheden om de arts aan te spreken⁶. Hier geldt uiteraard ook de eis dat de benadeelde bewijst dat er een verband is tussen het letsel en het vaccin. Ook hier kan, als het slachtoffer is overleden, een autopsierapport helpen bij de bewijslevering.

Zorg voor goede juridische bijstand

Het beoordelen van een vaccinatieschade-claim en het inschatten van de kansen is specialistenwerk. Niet iedere jurist is in staat om vaccinatieschade-zaken goed te behandelen. We zien dat er nu advocaten opstaan die zeggen dat zij vaccinatieschades kunnen behandelen. Maar zij beschikken niet over de vereiste papieren. In Nederland zijn er een paar honderd advocaten die wel een dergelijke zaak kunnen behandelen. Dat zijn advocaten die een speciale, zware opleiding hebben gevolgd tot letselschadeadvocaat en die lid zijn van de Vereniging van Letsel Schade Advocaten (LSA). Neem dus altijd een advocaat in de arm die door de LSA is erkend. LSA-advocaten zijn te vinden in het hele land.

Op de website www.lsa.nl vindt u meer informatie. Onderzoek ook of er een rechtsbijstandsverzekering is waaronder de kosten van een procedure worden vergoed.

Noten

1. Zie de artikelen 6:185 e.v. Burgerlijk Wetboek
2. <https://worldcouncilforhealth.org/multimedia/uvc-arne-burkhardt>
3. Dr. P. Borger “De risico’s van het aangekondigde vaccin”, Gezond Verstand nr. 6, 23 december 2020, pag. 8 en 9.
4. Vergelijk het arrest van de Hoge Raad d.d. 9 oktober 1992, ECLI:NL:HR:1992:ZC0706 (Des-dochters)
5. Zie artikel 7:448 BW.
6. Daarnaast kan het vaccin worden beschouwd als een hulpzaak in de zin van artikel 6:77 BW. De arts is dan aansprakelijk voor de ongeschiktheid van het vaccin. Het voert te ver dat hier verder uit te werken. De geïnteresseerden verwijs ik naar mijn artikel “Is de arts aansprakelijk voor gezondheidsschade door het Covid-19 vaccin?”, gepubliceerd in het Advocatenblad van 16 maart 2021, <https://www.advocatenblad.nl/2021/03/16/arts-mogelijk-aansprakelijk-voor-schade-door-vaccin/>

tekst: Dr. Frank Stadermann
oud-advocaat